

Souhrnná teritoriální informace:

Estonsko

Zastupitelský úřad 16. 6. 2021 13:52

Estonsko je parlamentní republikou v čele s prezidentkou Kersti Kaljulaid (pětileté volební období končí v říjnu 2021) a jednokomorovým parlamentem Riigikogu (101 členů). Nová vláda byla jmenována 26.1.2021 a tvoří ji dvě koaliční strany - Reformní strana a Strana středu. Předsedkyní vlády je Kaja Kallas, která je současně i předsedkyní Reformní strany. Estonsko je od roku 2004 členem EU a NATO, od roku 2010 členem OECD a od 1.1.2011 zavedlo euro. Estonsko je jedním z pobaltských států, ale obecně se považuje za severskou/skandinávskou zemi. Angličtina je značně rozšířena a doporučuje se jako zahajovací řeč obchodní korespondence a jednání; ve východní části možno využít i ruštinu. Estonsko bylo od jara 2020 zasaženo pandemií stejně jako ostatní evropské země; nejvíce postižen byl turistický průmysl, který generoval 8 % HDP. Nárůst nezaměstnanosti s historicky nejvyšší zadlužeností země.

Základní údaje	
Hlavní město	Tallinn
Počet obyvatel	1,32 mil.
Jazyk	Estonština
Náboženství	ortodoxní křesťané 16 %, luteráni 10 %, bez vyznání nebo neuvedeno 74 %
Státní zřízení	parlamentní republika
Hlava státu	Kersti Kaljulaid
Hlava vlády	Kaja Kallas
Název měny	euro (EUR)
Cestování	
Časový posun	+1 hod
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	Mgr. David Král
Ekonomický úsek	JUDr. Magdaléna Kramperová
Konzulární úsek	JUDr. Magdaléna Kramperová
CzechTrade	Ing. Věra Všeticková (Riga/Lotyško)
Czechinvest	ne
Ekonomika	
Nominální HDP (mld. USD)	33,2
Hospodářský růst (%)	3,3
Inflace (%)	1,6
Nezaměstnanost (%)	7,2

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

4 Kulturní a obchodní jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchrana, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Estonská republika byla vyhlášena 24.2.1918, k obnovení samostatnosti došlo 20.8.1991. Země má stabilní politiku, ve vládě se střídá několik stran - nová vláda nastoupila 26.1.2021 (14 členů + premiérka).

Kaja Kallas, předsedkyně vlády (Reformní strana)

Liina Kersna, ministryně vzdělávání a vědy (Reformní strana)

Urmas Kruuse, ministr pro záležitosti venkova (Reformní strana)

Lalle Laanet, ministr obrany (Reformní strana)

Maris Lauri, ministryně spravedlnosti (Reformní strana)

Keit Pentus-Rosimannus, ministryně financí (Reformní strana)

Signe Riisalo, ministryně sociální ochrany (Reformní strana)

Andres Sutt, ministr pro zahraniční obchod a IT (Reformní strana)

Jaak Aab, ministr pro veřejnou správu (Strana středu)

Tavi Aas, ministr hospodářství a infrastruktury (Strana středu)

Kristian Jaani, ministr vnitra (Strana středu)

Tanel Kiik, ministr pro sociální záležitosti a zdraví (Strana středu)

Eva-Maria Liimets, ministryně zahraničních věcí (Strana středu)

Tõnis Mõlder, ministr životního prostředí (Strana středu)

Anneli Ott, ministryně kultury (Strana středu)

1.2 Zahraniční politika země

Estonsko je od roku 2004 respektovaným a důvěryhodným členem EU (včetně eurozóny od roku 2011) a NATO a jeho zájmem je tuto pozici dále posilovat. Velmi citlivě vnímá své geopolitické umístění na severovýchodě Evropy a vytrvale usiluje o co největší pozornost především ze strany NATO, USA a Velké Británie o dění v tomto regionu. Za nejdůležitější Estonsko považuje stálou přítomnost jednotek NATO na svém území, pro které dalo k dispozici část vojenského areálu a výcvikového prostoru ve věstě Tapa (jednotka předsunuté přítomnosti eFP NATO) a leteckou základnu Ämari (NATO ochrana vzdušného prostoru Pobaltí).

Od 1.1.2020 je na dva roky nestálým členem Rady Bezpečnosti OSN. Za své priority se vybralo udržení světového pořádku na základě mezinárodního práva, otázky klimatu a životního prostředí a sdílení zkušeností spojených s digitálním státem a kybernetickou bezpečností.

Důležitou součástí zahraniční politiky Estonska je regionální spolupráce, zejména v rámci baltského a severského regionu. V roce 2020, kdy Estonsko předsedalo uskupení Nordic5 + Baltic3 (NB8) proběhlo v červnu setkání ministrů zahraničních věcí NB8 a Visegrádské čtyřky (V4)

formou videokonference.

Estonsko je aktivním členem Iniciativy Trojmoří a v říjnu 2020 zorganizovalo její (virtuální) 5. summit.

Jednou z hlavních priorit estonské zahraniční politiky je politika Východního partnerství (EaP). Se zeměmi EaP se dělí o své zkušenosti z oblasti e-governance, administrativní reformy, posílení občanské společnosti a rozvíjení mediálních dovedností. Do budoucna Estonsko plánuje zacílit i na sektorovou spolupráci, především v oblasti digitalizace a infrastruktury.

Zcela stěžejní jsou pro Estonsko vztahy s Ruskem - ruskou zahraniční politikou otevřeně označuje za hrozbu a v estonsko-ruských vztazích zůstává nadále otevřena celá řada otázek, mj. energetika, záležitosti společné hranice, ruská menšina (tvoří 25 % obyvatel Estonska). Ruské kroky vůči Ukrajině a především anexi Krymu vnímá Estonsko velmi citlivě.

Estonsko dlouhodobě podporuje posilování spolupráce EU s Afrikou a na základě politických dohod několika z nich předává své zkušenosti s digitalizací a e-governance.

1.3 Obyvatelstvo

Estonsko má rozlohu 45.277 km² a 1,32 mil. obyvatel. Po hlavním městě Tallinn se 430.000 obyvateli následuje druhé největší Tartu a dále Narva, Kohtla-Järve a Pärnu. Estonci je 69 % obyvatel, Rusů 25 % a ostatních národností 6 %. Celkem 74 % občanů je bez vyznání nebo ho neuvádí, 16 % je ortodoxních křesťanů a 10 % luteránů.

2 Ekonomika

Podkapitoly:

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

2.1 Základní údaje

V posledním před-pandemickém roce 2019 vzrostlo HDP na 4,3 %. Mezinárodní měnový fond považoval vývoj estonské ekonomiky i pro další období za příznivý, upozornil však na chybějící vysoce kvalifikované pracovní síly v podnicích a na tlak na zvyšování mezd, za nímž stála nízká nezaměstnanost - v roce 2019 se dostala na historicky nejnižší úroveň 4,5 %. Setrvalý růst vykazoval rovněž turistický sektor, který generoval 8 % HDP. Na jaře 2020 estonská vláda rychle reagovala na pandemii COVID-19 vyhlášením nouzové situace (13.3.-17.5.) a přijetím plošných i cílených finančních balíčků včetně doplňkového státního rozpočtu na rok 2020. Přesto na konci tohoto roku dosáhla nezaměstnanost 6,8 % (47.900 osob), což představovalo meziroční nárůst o 16.600 osob. Nejvíce postiženým regionem se stal severovýchodní Ida-Viru s převážně ruský mluvícím obyvatelstvem (nezaměstnanost 9,4 %), zatímco mezi estonsky mluvícím obyvatelstvem nezaměstnanost zůstala na 5,8 %.

V pandemickém roce 2020 došlo v Estonsku k poklesu ekonomiky o 2,9 %, což byla podstatně lepší situace než v eurozóně. Ekonomové za tímto menším poklesem estonské ekonomiky spatřují zejména menší míru restriktivních opatření než ve zbytku EU, pokročilou digitalizaci státního i soukromého sektoru, orientaci na ICT a obecně sektor služeb. Výhled Evropské komise pro rok 2021 předpokládá příznivý vývoj s růstem estonského HDP o 2,6-2,9 % a pro rok 2022 o 4 %.

Pokud jde o vývoz a dovoz, estonská ekonomika je orientována hlavně na okolní skandinávské, příp. pobaltské země a dále na USA a Německo. Hlavní estonskou exportní komoditou jsou stroje a elektrické spotřebiče, minerální produkty, dřevo a výrobky z něj (Estonsko je jedním z hlavních evropských výrobců prefabrikovaných dřevěných domů a srubů), zemědělské produkty a potraviny (např. výroba širokého spektra mléčných výrobků s dlouhodobou tradicí) a výrobky chemického průmyslu. Cílem estonského vývozu je Skandinávie (Finsko, Švédsko), sousední Lotyšsko a dále USA a Německo. Na prvním místě dovozu jsou opět stroje a elektrické spotřebiče, minerální produkty, suroviny, dopravní zařízení (osobní vozidla Škoda jsou druhou nejoblíbenější značkou po Toyotě), textil a výrobky z něj, výrobky z plastů a pryže. Estonsko dováží hlavně z Finska, Litvy, Německa, Švédska a Lotyšska.

Ukazatel	2018	2019	2020	2021	2022
Růst HDP (%)	4,4	5,0	-3,8	3,3	4,1
HDP/obyv. (USD/PPP)	36 301,6	38 964,0	37 500,0	39 320,0	41 750,0
Inflace (%)	3,4	2,3	-0,4	1,6	2,8
Nezaměstnanost (%)	5,4	4,5	6,9	7,2	6,0
Export zboží (mld. USD)	14,9	14,9	14,7	16,4	17,4
Import zboží (mld. USD)	16,3	15,9	15,1	17,4	18,5
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	-1,4	-1,0	-0,4	-0,9	-1,1
Průmyslová produkce (% změna)	4,8	-0,1	-16,3	14,7	4,6
Populace (mil.)	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Konkurenceschopnost	32/140	31/141	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

Zdroj: EIU, OECD, WEF

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

20 % + 9 % Pandemie s propadem estonské ekonomiky v roce 2020 (avšak podstatně méně než v eurozóně) posunula plány vlády na začátek přechodu k vyrovnanému státnímu rozpočtu až za rok 2022. Přesto je možné očekávat, že si Estonsko v příštích pěti letech udrží svou kladnou pozici v žebříčku příznivého podnikatelského prostředí a zůstane na špičce zemí střední a východní Evropy. Ve většině kategorií, ať se jedná o technologickou připravenost, infrastrukturu, makroekonomické prostředí, politiku vůči soukromému podnikání či konkurenci, se Estonsko řadí mezi regionální lídry.

Relativně nízký propad estonské ekonomiky v roce 2020 (o 2,9 %) je vysvětlován několika faktory. Prvním je podstatně menší míra restriktivních opatření na podzim 2020 ve srovnání s jarem téhož roku - po většinu celého období zůstaly otevřeny obchody i služby včetně restaurací. Druhým je povaha estonské ekonomiky, která je orientována na služby, a to zejména v oblasti ICT a finančních technologií (již v roce 2019 přispěl sektor ICT k tvorbě HDP výrazněji než stavebnictví). Třetím je pokročilá digitalizace jak státního, tak soukromého sektoru a vysoké renomé Estonska jako digitálního státu (navzdory pandemii dokázalo v roce 2020 přilákat zahraniční investice ve výši 160 mil. eur a vytvořit 800 dobře placených pracovních míst, z nich 2/3 v ICT). Dobrý výkon estonské ekonomiky podržela i efektivní fiskální podpora, stabilní vysoká úroveň domácí spotřeby a solidní vnější poptávka. Ratingová agentura S&P potvrdila investiční rating Estonska AA- se stabilním výhledem. Dle jejich analytiků má malá a otevřená estonská ekonomika dobré předpoklady pro rychlejší zotavení než většina vyspělých zemí, takže již ke konci roku 2021 by Estonsko mohlo dosáhnout úrovně HDP jako v roce 2019 a v polovině roku 2022 se vrátit k hospodářskému růstu. Ke konsolidaci veřejných financí přispěje i čerpání evropských fondů a nový unijní Víceletý finanční rámec na léta 2021-2027. Od roku 2022 je očekáváno výrazné snížení deficitu státního rozpočtu. V následujících letech, kdy nemá státní dluh přesáhnout 10 % HDP, by si mělo Estonsko podržet svoji pozici státu s nejmenším státním dluhem v rámci EU.

Veřejné finance	
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-6,4
Veřejný dluh (% HDP)	20,8
Bilance běžného účtu (mlrd. USD)	0,7
Daně	
PO	20 %
FO	20 %
DPH	20 % + 9 %

2.3 Bankovní systém

Bankovní sektor Estonska v roce 2018 rozkolísal skandál s estonskou pobočkou Danske bank po zjištění dlouhodobého praní špinavých peněz v letech 2007-2015 v odhadované výši 200 mld. EUR. Na vyšetřování se podílejí příslušné dánské, estonské i unijní orgány a o obnovu dobrého jména a bankovní spolehlivosti Estonska se maximálně snaží i politická reprezentace země. Danske bank na estonském trhu postupně utlumila svoji činnost a od 1.10.2019 vstoupila do likvidace s uzavřením všech bankovních činností v Estonsku.

Páteří estonského bankovního sektoru dlouhodobě zůstávají čtyři největší banky, z nichž dvě jsou ve skandinávských rukou. Nejvýznamnější Swedbank je součástí stejnojmenné švédské bankovní skupiny a drží 41% podíl na estonském trhu, druhá SEB 24% podíl. Na třetím místě banka Luminor se 13% a LHV s 11% podílem na estonském trhu.

Obecně je pro estonské banky charakteristické masivní využívání internetového bankovníctví, které běžně používá kolem 98 % obyvatel. Stejně procento se udává i pro bankovní operace, které se uskutečňují prostřednictvím internetu. V posledních letech a rovněž pod vlivem pandemie zažilo rychlý rozvoj telefonní bankovníctví.

SWEDBANK: Liivalaia 8, 15040 Tallinn, email: info@swedbank.ee. Podíl půjček na estonském trhu 40 %, podíl vkladů 47 %.

SEB Bank: Tornimäe 2, 15010 Tallinn, email: info@seb.ee. Podíl půjček na estonském trhu 27 %, podíl vkladů 24 %.

Další estonské banky: LHV, Coop Pank, Eest Krediidipank, AS LHV Pank, AS BIGBANK, AS Citadele Banka Eesti filiaal, Tallinna Äripank.

2.4 Daňový systém

Estonsko zavedlo v roce 1994 rovnou daň z příjmu (tulumaks) pro fyzické i právnické osoby ve výši 26 % bez ohledu na výši příjmu. Od roku 2005 začal proces postupného snižování o 1 % ročně, který však v roce 2009 zastavila ekonomická krize. Od 1.1.2018 zůstala daň z příjmů pro fyzické osoby na 20 %, ale nezdanitelné minimum, z něhož se daň nepočítá, se zvýšilo na více než dvojnásobek na 500 EUR. V případě společností byl zaveden princip na podporu investic a rozvoje podniků, tedy reinvestovaný a ve firmách jinak zadržovaný zisk se nezdaňuje - daní se pouze rozdělováný zisk (např. dividendy) formou daně, která má charakter daně z příjmu. Jinými slovy, zisk není zdaňován v okamžiku jeho vzniku, ale až v okamžiku jeho distribuce. Navíc od 1.1.2018 mohou právnické osoby využít snížené daně z příjmů z 20 % na 14 %, pokud budou pravidelně vyplácet dividendy jiné právnické osobě.

Daň z přidané hodnoty (käibemaks) je unifikovaná a od 1.7.2009 činí 20 % a 9 % pro periodika, časopisy, knihy a ubytovací služby.

Pozemková daň je stanovena v rozmezí 0,1-2,5 % ze zdanitelné hodnoty pozemku. Daň vybírá stát a je určena pro rozpočty místních úřadů, které ji musí stanovit nejpozději do 31.1. zdaňovaného roku. Pozemková daň pro obdělávanou půdu, pro přírodní pastviny a lesy je stanovena v rozmezí 0,1-2 %.

Herny a loterie jsou zatíženy daní od 5 % do 18 % podle druhu činnosti.

Silniční daň byla nově zavedena od 1.1.2018. Pro nákladní automobily kategorie N2 (3,5-12 tun) a N3 (nad 12 tun) se počítá podle doby, kterou vozidla stráví na veřejných komunikacích, a podle váhy, počtu náprav a objemu emisí. Denní sazba činí 9-12 EUR, roční 500-1300 EUR, přičemž je možné zaplatit poplatek za týdenní, měsíční či čtvrtletní užívání silnic.

Spotřební daně se vybírají z prodeje tabáku a tabákových výrobků, alkoholu, pohonných hmot či za obaly (další informace na www.emta.ee).

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

Podkapitoly:

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s EU

Obchodní výměna s EU (mil. EUR)

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z EU (mil. EUR)	9 808,4	10 165,2	9 469,7	N/A	N/A
Import do EU (mil. EUR)	12 424,0	12 572,7	11 388,9	N/A	N/A
Saldo s EU (mil. EUR)	-2 615,5	-2 407,5	-1 919,2	N/A	N/A

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy s ČR

Estonko má politickou i ekonomickou stabilitu (člen EU a NATO od roku 2004, euro od 1.1.2011). Relativně malý trh a poptávka, odlehlá geografická poloha a chybějící přímé železniční a letecké spojení s Českou republikou však stojí v cestě výraznější ekonomické výměně - ve vývozu zboží je Estonsko dlouhodobě kolem 43. místa českého vývozu a v dovozu z Estonska kolem 61. místa dovozu do České republiky. V posledním pandemickém roce 2020 v souvislosti s evropskými koronavirovými opatřeními klesl vývoz z České republiky na 90,9 % a dovoz z Estonska na 95,3 % ve srovnání s rokem 2019. Estonská ekonomika je orientována převážně regionálně na Skandinávii a Pobaltí - cílem estonského vývozu je v první řadě Finsko a Švédsko, poté Lotyšsko, USA a Německo; estonský dovoz se realizuje z Finska, Litvy, Německa, Švédska a Lotyšska.

Obchodní výměna s ČR (mld. CZK)

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z ČR (mld. CZK)	8,5	9,1	8,3	N/A	N/A
Import do ČR (mld. CZK)	2,7	2,7	2,5	N/A	N/A
Saldo s ČR (mld. CZK)	-5,8	-6,5	-5,8	N/A	N/A

Zdroj: ČSÚ

3.2 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

Estonko je členem Evropské unie od 1.5.2004 a od 1.1.2011 přijalo euro. Hlavními obchodními partnery jsou převážně sousední unijní země - Švédsko, Finsko, Lotyšsko, Litva a Německo.

Smlouvy s ČR

Česká republika i Estonsko jsou členy Evropské unie od 1.5.2004.

3.3 Rozvojová spolupráce

Česká republika neposkytuje Estonsku rozvojovou pomoc.

Naopak Estonsko se zabývá rozvojovou spoluprací v rámci zahraniční politiky od roku 1998, kdy na ni byly poprvé vyčleněny vládní finanční prostředky. Obecným cílem estonské rozvojové spolupráce je přispět k vymýcení světové chudoby a k dosažení cílů udržitelného rozvoje. Prioritními zeměmi jsou Afghánistán, Moldavsko, Gruzie, Ukrajina a Bělorusko.

3.4 Perspektivní obory (MOP)

► Dopravní průmysl a infrastruktura

Dle dlouhodobého plánu do roku 2030 pokračuje rozšiřování dálnic z dvouproudých na čtyřproudé z Tallinnu do Tartu, Pärnu a Narvy. Na modernizaci regionálních silnic a udržení plánovaných investic při opravách a výstavbě budov dostaly místní samosprávy již na jaře 2020 státní balíček finanční pomoci. Rozšiřuje a obnovuje se estonský tramvajový a vlakový park.

► Energetický průmysl

Strategickým úkolem je zajistit energetickou nezávislost na Rusku efektivním propojením s evropským energetickým trhem pomocí modernizace vysokonapěťových sítí z ruských na evropské standardy. Ve střednědobém horizontu a s vysokou podporou Evropské unie je úkolem utlumit a zastavit neekologickou výrobu elektřiny z ropné břidlice s orientací na obnovitelné zdroje, hlavně větrné a solární elektrárny.

► Chemický průmysl

Zastavení neekologického zpracování ropné břidlice bude znamenat zásadní restrukturalizaci celého chemického sektoru a zvýšení poptávky po výrobcích chemického průmyslu, což může nabídnout možnosti k uplatnění českých firem.

► Stavební průmysl

Pandemie pozastavila dlouhodobě rostoucí poptávku po průmyslových a skladových prostorech a hlavně nových bytech. Příležitost mohou dostat české stavební firmy, které mají zajištěny vlastní pracovníky, protože tradiční příjezd zahraničních dělníků z bývalého sovětského prostoru do Estonska byl koronavirovými omezeními prakticky zastaven.

► Železniční a kolejová doprava

Hlavním dlouhodobým investičním projektem zůstává výstavba železnice Rail Baltica dle evropských parametrů, která se začíná se zpožděním postupně realizovat. Elektrifikace existující širokorozchodné tratě z Tallinnu do Tartu by měla být ukončena v roce 2024. V rámci obnovy vlakového parku Estonsko nakupuje nové elektrické soupravy s duálním systémem - v posledním tendru v roce 2020 uspěla Škoda Transportation.

4 Kulturní a obchodní jednání

Podkapitoly:

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

4.1 Úvod

Estonsko je nejsevernější ze tří pobaltských států, ale velice hrdě se považuje za "severskou", nikoliv východoevropskou zemi. Na rozloze 45.000 km² žije 1,3 mil. obyvatel. Úředním jazykem je estonština, i když 25 % občanů hlavně v Tallinnu a severovýchodním regionu mluví rusky.

4.2 Oslovení

Jak oslovit obchodní partnery?

Nejlépe v písemné formě ve formě Lugupeetud härra/proua + příjmení nebo Austatud härra/proua + příjmení (obojí ve smyslu Vážený pane/paní + příjmení). Estonci jsou formální a zdvořilí. Očekávají, že na první schůzce se bude používat příjmení, příp. akademický titul. Jakmile se však navzájem více seznámíte, požádají vás, abyste je oslovovali křestním jménem (a očekávají stejnou reakci z druhé strany). V běžném podnikání však používání titulů není ani běžné, ani důležité a mladší generace/startupy se oslovují od počátku přímo jménem.

4.3 Obchodní schůzka

Ve většině případů je obchodní jednání **domluveno předem** e-mailem nebo telefonicky 1–2 týdny předem; soukromé pozvání může být dohodnuto v kratší době. Obchodní schůzky se konají buď v kanceláři (zasedací místnost), nebo v restauraci. Ranní a denní jednání se konají častěji v kanceláři než v restauraci, zejména pokud se jedná o prezentaci výrobku. Celkem běžné jsou obchodní večeře v restauraci. Vizitky se téměř vždy vyměňují na prvním setkání. Předání dárku je považováno za milé překvapení, ale obecně se neočekává a nepovažuje se za povinné.

Obchodní schůzky se konají **celoročně kromě dvou časových úseků** – hlavním je období od Vánoc do Nového roku, příp. i několik týdnů před Vánocemi, kdy se organizuje mnoho vánočních akcí např. v práci nebo mezi přáteli. Dalším je období kolem svátku sv. Jana (24. června), protože v Estonku jsou svatojánské slavnosti stejně populární a důležité jako Vánoce a žádná obchodní jednání se nekonají. Najít vhodný čas může být obtížné i během léta, kdy Estonci využívají dlouhých dnů k odpočinku a pobytu na rodinných chatách. Je dobré se rovněž předem ujistit, že návrh schůzky nespadá na některý z estonských státních svátků, protože během nich (stejně jako o víkendech) se obchodní jednání nekonají.

Při jednání jsou běžné dlouhé pauzy v rozhovoru, protože estonská mentalita a sklon ke skepticizmu vyžadují **delší čas k promýšlení odpovědí**. Přerušeni je bráno jako velmi nezdvořilé. Estonci při obchodním jednání nemají rádi spěch, proto dokončení rozhovoru může trvat déle než v západní Evropě. Vždy je však založeno na čestnosti a otevřenosti.

Estonští podnikatelé jsou **inovativní a odhodlaní** - vědí, co chtějí, i když to někdy začíná jenom ve formě „snu“. Při obchodních činnostech spolupracují a využívají každou příležitost pro rozvoj svého podnikání.

Zcela **zásadní je hrdost na svoji zemi** v severní Evropě, přímé jednání beze spěchu s časovým prostorem pro rozhodnutí, několik témat, kterým se v rozhovoru vyhnout a velký rozdíl v mentalitě rusky mluvících podnikatelů

Dochvilnost je v estonském podnikání velmi důležitá, proto byste měli vždy dorazit včas. Pokud se schůzka koná během dne, trvá obvykle 1,5–2 hodiny. Obchodní večeře v restauraci samozřejmě déle, protože během ní probíhá i další konverzace.

Estonci jsou známí tím, že při diskusích o podnikání **nedávají najevo své emoce**, zachovávají svoji „pokerovou tvář“. Slovní komunikace je však přesto přímá a upřímná.

Jelikož je **severovýchodní** Estonsko (okres Ida-Viru) převážně **rusky** mluvícím regionem, je třeba při obchodních jednáních zohlednit kulturní rozdíly místních podnikatelů ve srovnání s Estonci. Rovněž je třeba vzít v úvahu, že občané tam často získávají informace z jiných zdrojů než zbytek země (sledování ruských médií atd.).

Obchodní jednání v kanceláři je vždy bez alkoholu. Naopak na pracovní večeři je vhodné nabídnout např. víno.

Doporučené oblečení na pracovní jednání je stejné jako v ČR - oblek pro muže, šaty, sukně či kalhotový kostým pro ženy.

Vyjednávací tým se skládá z lidí podle jejich odbornosti, pohlaví ani věk nehrají žádnou roli. Není ani žádný ideální počet členů týmu. Setkání nejčastěji vede ředitel nebo vedoucí určitého oddělení.

V Estonsku je **velmi neobvyklé** pozvat obchodní partnery **domů**.

4.4 Komunikace

Mít tlumočnicka většinou není nutné, zejména mladší generace dobře mluví a rozumí **anglicky**. Starší a obyvatelé severovýchodního regionu mohou upřednostňovat ruštinu, protože je lepší než jejich angličtina.

Zásadním bodem je **nikdy nehovořit o Estoncích jako o Východoevropanech**. Rovněž pro ně není příjemné, pokud jsou označováni jako Pobaltí – svoji zemi považují za severskou. Pokud tedy budou v rozhovoru zmiňováni jako „severní Evropané“, budou spokojeni a polichoceni. Rozhodně nerozvíjet téma druhé světové války nebo dobu Sovětského svazu, jehož bylo Estonsko součástí. Zachování osobního prostoru bylo pro Estonce vzhledem k jejich mentalitě vždy důležité, tedy žádné objímání a líbání na tvář, pouze potřesení rukou (kvůli koronavirové pandemii bylo i toto omezeno). Platí povinnost nošení roušek ve veřejných prostorech včetně obchodů a dopravy (jejich plošné nošení nebylo v Estonsku nikdy zavedeno) a základním požadavkem je zachování odstupu s pravidlem 2m + 2 osoby.

Estonci raději používají ke komunikaci **e-mail**, protože jim dává časový prostor k důkladnějšímu zvážení návrhu (příp. k jeho ignorování, což považují za zdvořilejší než přímé zamítnutí). Telefon se používá pro naléhavá témata a rychlé osobní jednání v případě kontroverzního problému. Fax se v Estonsku v zásadě již nepoužívá.

4.5 Doporučení

Podnikatelé, kteří se do Estonska chystají, si musí nejprve domluvit schůzku, protože Estonci se rádi na jednání předem velmi pečlivě připravují. Rovněž je třeba si uvědomit, že estonská obchodní kultura je přímá – projednávané téma je zahájeno okamžitě. Mentalita Estonců kombinovaná se silnou skepsí je důvodem, proč mohou potřebovat dny na rozmyšlenou a na analýzu problému. Protože současně nemají rádi pocit spěchu, je velmi pravděpodobné, že vyjednání dohody bude trvat déle, než by tomu bylo například v západní Evropě.

Klíčem k úspěchu v podnikání s Estonci je zdvořilost spojená s kompetencí. Zahájení jednání několika jednoduchými estonskými slovy, např. Tere (Dobrý den/Ahoj, všeobecně používaný uvítací pozdrav) a Aitäh (děkuji) napomůže příjemné atmosféře.

4.6 Státní svátky

1. leden - Nový rok

24. únor - Den samostatnosti Estonska (vyhlášení republiky v roce 1918)

březen/duben - Velikonoce, Velký pátek (pohyblivý svátek)

1. květen - Svátek jara

květen/červen - Svatodušní svátky (pohyblivý svátek)

- 23. červen - Svátek vítězství (1918, estonská a lotyšská armáda zvítězila nad německým Landswehrem v bitvě u Võnnu-Cesis v Lotyšsku)
- 24. červen - svátek sv. Jana/Jaanipäev (Letní slunovrat)
- 20. srpen - Den znovuzískání samostatnosti Estonska (1991)
- 16. listopad - Den obrody Estonska (1988, estonský Nejvyšší sovět schválil zákon o nadřazenosti estonských zákonů zákonům SSSR); není pracovní volno
- 24. prosince - Štědrý den
- 25. prosinec - První svátek vánoční
- 26. prosinec - Druhý svátek vánoční

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

5.1 Vstup na trh

Estonsko je od roku 2004 členem Evropské unie a od 1.1.2011 přijalo euro. Přes pandemický rok 2020 potvrdila agentura S&P v únoru 2021 investiční rating Estonska na úrovni AA- se stabilním výhledem. Společnost je vysoce digitalizovaná, znalost angličtiny je hlavně u mladší generace velmi vysoká. Relativně malý trh je výrazně pokryt silnými hráči převážně ze severovýchodních nebo sousedních pobaltských zemí. Chybí přímé železniční a letecké spojení s Českou republikou. Severovýchodní převážně ruský mluvící část země ekonomicky závisí na těžbě ropné břidlice a na jejím neekologickém spalování, které bude v příštích letech výrazně omezováno. Stárnutí populace odpovídá trendům v západní či střední Evropě. Kvůli klesající volné pracovní síle Estonsko každoročně přijímalo dělníky z ruských mluvících východoevropských zemí. Díky poloze u Baltského moře má Estonsko tři přímořské zóny volného obchodu (Muuga, Sillamäe a Paldiski, přístavy na severu země) a vnitrozemské město Valga na jihu na hranicích s Lotyšskem. Zóny jsou otevřeny pro přímé zahraniční investice a zboží je zde považováno za zboží mimo celní území; re-exportované zboží není předmětem DPH, spotřební daně ani cla.

Estonské podnikatelé preferují co nejpřímější obchodní vztahy. Pořádání vlastních prezentačních akcí, na které jsou zváni místní obchodníci, je nejlépe připravovat a propagovat za účasti českého velvyslanectví nebo příslušných estonských institucí (např. Estonská obchodní a průmyslová komora), popř. odvětvových asociací. Úspěšná může být i účast na místních veletrzích, zvláště pokud ji organizuje nějaká zastřešující organizace.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Estonsko zavedlo tzv. systém e-residency, kdy každý občan České republiky si může na estonském velvyslanectví v Praze požádat o přidělení digitální identity, jejíž součástí je elektronický podpis. Následně může přímo z České republiky založit firmu v Estonsku prostřednictvím internetu s využitím elektronického podpisu a řídit ji na dálku. Rovněž daňové přiznání lze podat elektronicky.

Nejběžnější formou podnikání v Estonsku je společnost s ručením omezením (v estonštině: osaiühig nebo OÜ). Informace o jejím založení jsou k dispozici na <https://www.eesti.ee/en/doing-business>.

Podmínky pro vstup zahraničního kapitálu vytvářejí stejné konkurenceschopné prostředí pro všechny zájemce, domácí i zahraniční. Investice jsou podpořeny průhledným daňovým systémem, poměrně vysokou vzdělaností a dobrou jazykovou vybaveností. Důležitou pro zájem investorů je také skutečnost, že reinvestovaný zisk je osvobozen od daní. Od 1.1.2011 je Estonsko členem eurozóny, což významným způsobem ovlivnilo investiční prostředí země.

Estonsko nezavedlo žádná restriktivní opatření, která by bránila přílivu zahraničních investic. Pouze u některých oblastí (těžba nerostných surovin, správa veřejných prostředků, oprava drah, letišť, přístavů, přehrad a telekomunikací, prodej léků, výroba alkoholu, loterie a bankovníctví) je nutné splnit požadavky příslušných zákonů o licencích.

Konkrétní informace týkající se investování v Estonsku lze získat od estonské agentury pro dovoz a vývoz Enterprise Estonia

(<https://www.eas.ee/?lang=en>), která zastřešuje jednotlivé estonské agentury pro investice i export.

Podle dostupných informací v Estonsku nepůsobí česko-estonské joint ventures.

5.3 Marketing a komunikace

Několik reklamních a PR a HR agentur v Estonsku:

PR Partner OÜ (<https://www.prpartner.ee/en/>)

KPMS (<https://kpms-pr.eu/eng>)

Alfa-Omega Communications (<https://www.alfa-omega.ee/en>)

PR Strategies OÜ (<https://www.prstrategies.ee/en>)

OÜ Agenda public Relations (<https://agendapr.ee/en>)

Callisto (<https://callisto.ee/en>).

V Estonsku je základním předpokladem úspěchu **webová stránka** v několika jazycích (naprosto povinně angličtina, velice vhodná je estonština, příp. jako doplněk i ruština). Díky vysoké "digitální gramotnosti" společnosti i FB a **další sociální sítě**.

Při marketingu je vhodné obracet se na Estonce jako na "severní Evropany" a nezmiňovat "východní Evropu", která z jejich pohledu začíná až za hranicemi Estonska.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Duševní vlastnictví je v Estonsku chráněno na standardní úrovni jako ve všech zemích Evropské unie, tedy pokrývá prosazování autorských práv i reálnou jurisdikci.

5.5 Trh veřejných zakázek

Oblast veřejných zakázek upravuje Zákon o veřejných zakázkách; aktuální znění na <https://www.riigiteataja.ee/en>.

Oznámení o veřejných zakázkách je zveřejňováno on-line v centrálním Státním registru veřejných zakázek - zdarma na <http://riigihanked.riik.ee> (pouze v estonštině).

Tendry vyhlášené evropskými a světovými bankovními organizacemi (EBRD nebo SB), které se plně nebo částečně podílejí na financování, jsou zveřejňovány prostřednictvím médií (ne vždy však tato upozornění obsahují zásadní informace, např. zda je tendr otevřený či nikoliv).

V některých případech mohou být tendry oznamovány prostřednictvím orgánů EU (ted.europa.eu) a místní estonská média mohou zůstat zcela stranou.

Konkrétní podmínky vyhlášených tendrů a další informace jsou pouze v estonštině.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Estonské firmy dávají obecně přednost smírnému řešení obchodních sporů. Menší prohřešky typu nezaplacení faktury lze řešit ve spolupráci s českou pobočkou firmy Creditreform s.r.o. (<https://www.creditreform.cz/index.html>), příp. v Estonsku (<https://www.creditreform.com/en/contact/creditreform-estonia/our-country-office.html>).

V případě vymáhání nedobytné pohledávky se doporučuje využít některou z firem, které se specializují na tento druh služeb, např. Intrum Justitia AS ([https://www.e-krediidiinfo.ee/10036074-INTRUM ESTONIA AS](https://www.e-krediidiinfo.ee/10036074-INTRUM_ESTONIA_AS)) nebo Julianuse Inkasso Agentuur (<https://julianus.ee/en/>).

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Estonsko je od roku 2007 členem schengenského prostoru, takže čeští občané potřebují k cestě do Estonska pouze platný cestovní pas či občanský průkaz. Při cestě autem je nutné vozit s sebou zelenou kartu pojištění.

V souvislosti s koronavirovou pandemií od jara 2020 došlo i v Estonsku k zavedení karantény po vstupu do země a povinnosti předložit negativní RT-PCR test. Informace týkající se aktuální situace a příp. dalších omezení jsou průběžně zveřejňovány na webové stránce českého velvyslanectví v Estonsku (<https://www.mzv.cz/tallinn>), stejně jako na webu MZV ČR (<https://www.mzv.cz/jnp>).

Tallinn je rozlohou i počtem obyvatel ve srovnání s Prahou čtvrtinový, takže má dobré docházkové vzdálenosti. Lze využít i čtyři tramvajové linky, autobusy a trolejbusy (informace o MHD na webu <https://transport.tallinn.ee/#tallinna-linn/map/en>). Z letiště do centra města jezdí tramvaj č. 4. Velvyslanectví je s centrem města spojeno tramvají č. 1 nebo 3 (zastávka Kadriorg).

Estonsko i Tallinn jsou bezpečnými oblastmi s relativně nízkou kriminalitou; doporučuje se obvyklá "cestovatelská" obezřetnost.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Estonsko je stejně jako Česká republika členem Evropské unie, takže pracovní povolení ani povolení k pobytu se nevyžaduje. Je pouze nutné se do tří měsíců od příjezdu do Estonska zaregistrovat v rejstříku obyvatel (Rahvastiku Register, <https://www.rahvastikuregister.ee>).

Praktické informace pro život v Estonsku včetně např. nabídek zaměstnání přináší web <https://www.workinestonia.com/living-in-estonia/>.

5.9 Veletřhy a akce

Koronavirová pandemie od jara 2020 výrazně omezila konání veletrhů v Estonsku. Do té doby patřily mezi nejdůležitější následující akce:

Estbuild, mezinárodní stavební veletrh, <https://estbuild.ee/en/> (Tallinn)

Tourest, mezinárodní veletrh cestovního ruchu, <https://tourest.ee/eng/> (Tallinn)

Intellektika, veletrh vzdělávání a kariéry mládeže, <https://intellektika.ee/> (Tartu)

Tallinn Boat Show, <https://www.meremess.ee/eng/> (Tallinn)

Beauty and Motoexotica, veletrh životního stylu, <https://www.ilumessid.ee/> (Tartu)

Tallinn Motor Show, mezinárodní výstava motocyklů a čtyřkolek, <https://motomess.ee/en/> (Tallinn)

Maamess, veletrh zemědělské techniky a výrobků, <https://maamess.ee/en/> (Tartu)

Interior fair, <http://www.sisustusmess.ee/> (Tallinn)

Gardening fair, <https://www.aiandusmess.ee/en/> (Tallinn)

Tallinn Handicraft Fair, <http://www.tallinnakäsitöömess.ee/index.php?page=3> (Tallinn)

Tallinn Coffee Festival, <https://tallinncoffeefestival.ee/?lang=en> (Tallinn)

Estonian Food Fair, <https://www.toidumess.ee/eng> (Tallinn)

Estonian Car Fair, <https://www.automess.ee/eng> (Tallinn)

Beauty Word Spring, jarní veletrh kosmetiky a výrobků, <http://ilumess.ee/en/spring-fair/> (Tallinn)

Motoshow, automobilový veletrh, <https://motoshow.ee/> (Tartu)

Beauty Word Autumn, podzimní veletrh kosmetiky a výrobků, <http://ilumess.ee/en/autumn-fair/> (Tallinn)

Tallinn Foodfest, potravinářský veletrh, <http://www.profexpo.ee/foodfair/> (Tallinn)

Robotex International, veletrh a festival robotiky, <https://robotex.international/> (Tallinn)

6 Kontakty

Podkapitoly:

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví České republiky v Estonsku:

Lahe 4, 101 50 Tallinn, tel.: + 372 6274 400, e-mail: tallinn@embassy.mzv.cz, úřední hodiny: pondělí až pátek 08:30–12:00 a 12:45–17:00. Z centra města spojení tramvají č. 1 nebo 3, zastávka Kadriorg.

Zastoupení CzechTrade s působností pro Pobaltí se nachází v Rize/Lotyško:

Věra Všeticková, vedoucí zahraniční kanceláře

email: vera.vsetickova@czechtrade.cz, tel.: +371 672 87306, mobil: +371 266 28156.

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

Bezplatná linka s podrobnými informacemi o koronavirových omezeních 1247 (ze zahraničí +372 600 1247)

Policie, Ambulance, požárníci, pomoc při výbuchu: 112

Technická pomoc vozidlům na silnici: 1188

Všeobecné informace: 1182

Informace o autobusovém spojení: 12550 (ze zahraničí +372 680 09 00)

Registr obyvatelstva: +372 612 44 44

Policie a pohraniční stráž: +372 612 30 00

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

Úřad vlády s kontakty na jednotlivá estonská ministerstva: <https://www.valitsus.ee/en>

Estonská obchodní a průmyslová komora/Estonian Chamber of Commerce and Industry: <https://www.koda.ee/en>, e-mail: koda@koda.ee

International Chamber of Commerce: <https://icc.estonia.ee/en>

Estonian Export Directory: <https://estonianexport.ee>

Estonian Trader's Association: <https://www.kaupmeesteliit.ee/et/english-summary>

Enterprise Estonia: <https://www.eas.ee/eas/?lang=en>

Estonská agentura pro dovoz a vývoz: <https://investinestonia.com>

Obchodní katalog estonských firem: <http://www.aripluss.ee/en/front-page>

Obchodní rejstřík: <https://ariregister.rik.ee/index?lang=eng>

Databáze estonských zákonů: <https://www.riigiteataja.ee/en/>

Estonský parlament: <https://www.riigikogu.ee/en/>

Celní rada/Customs Board: <http://www.emta.ee/et>, tollinfo@emta.ee

Estonská banka/Bank of Estonia: <https://www.eestipank.ee/en>

Statistický úřad/Statistical Office of Estonia: <https://www.stat.ee/en>